Mari Nasser
10.11.2020

Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Lausunnon aihe: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta
Viite: HE 167/2020 vp

Energiateollisuus ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Lämmityspolttoaineiden veronkorotus kohdistuu kokonaisuudessaan energiansisältöveroon

Hallitusohjelmaan sisältynyt lämmityspolttoaineiden veronkorotus toteutetaan hallituksen esityksessä kohdistamalla korotus energiansisältöveroon, korotuksen ollessa 2,7 euroa megawattitunnilta. Vastaava korotus ollaan tekemässä myös turpeen ja mäntyöljyn energiaveroon. Hallitusohjelmassa mainittu 100 miljoonan veronkorotus kiristyi hallituksen esityksessä entisestään 105 miljoonaan euroon. Päästöjen vähentämisen näkökulmasta parempi ratkaisu olisi ollut korotuksen kohdistaminen hiilidioksidiveroon energiasisältöveron sijasta.

Turpeen veron lähes kaksinkertaistaminen on ilmastopoliittisesti tarpeeton toimi, sillä turpeen käyttö vähenee jo nykyisellä ohjauksella hallituksen turpeen käytön vähentämislinjauksia nopeammin. Sen sijaan veron nostaminen vaikeuttaa olennaisesti sekä turpeen tuottajien että käyttäjien mahdollisuuksia turpeen energiakäytön hallittuun alasajoon. Veron korotuksen sijaan olisi ollut syytä odottaa työ- ja elinkeinoministeriön turvetyöryhmän linjauksia turpeen käytön suuntaamisesta polton sijasta korkeamman jalostusasteen innovatiivisiin tuotteisiin alueellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Veronkiristys siis nopeuttamisen sijaan tekee hallituksen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisesta haastavampaa. Lisäksi EU:n ilmastotavoitteen tiukentamisella tulee olemaan merkittävä päästöoikeuden hintaa korottava vaikutus. Hinta-arviot indikoivat 5–10 €/MWh kustannuslisää energiaturpeelle 2020-luvun jälkipuoliskolla.

Yhteistuotannon kilpailukyvystä on huolehdittava

Hallituksen esityksessä ollaan leikkaamassa yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon verotukea poistamalla laskentasääntö, jolla alennetaan tuotannossa verotettavaa lämpömäärää ja siten lämmön tuotantoon käytettyjen polttoaineiden veroa. Yhdistetyn tuotannon energiasisältöveron alennus säilyy esityksen mukaan 7,63 eurossa megawattitunnilta. Aiemmin energiasisältöveron alennus on ollut 100 % energiasisältöveron määrästä, mutta

energiasisältöveron noustessa esityksen mukaan 2,7 euroa megawattitunnilta, ei alennus enää olisi 100 % energiasisältöverosta.

Lämmön ja sähkön yhteistuotannossa polttoaineen energiasisältö saadaan talteen energiatehokkaimmalla ja ympäristöystävällisemmällä tavalla. Yhteistuotanto katsotaan myös EU:n piirissä merkittäväksi keinoksi vähentää kasvihuonekaasujen syntymistä, mikä on huomioitu EU:n energiatehokkuusdirektiivissä. Suomalaiset yhteistuotantolaitokset toimivat samoilla päästö-, polttoaine- ja sähkömarkkinoilla muiden Itämeren alueen sähköntuottajien kanssa. Esitetty verotuen poistaminen ajaa suomalaiset tuottajat entistä syvempään ahdinkoon.

Kokonaisenergiatehokkuuden ylläpitämiseksi olisi tärkeää ylläpitää yhteistuotantoon kannustavaa toimintaympäristöä. Nyt esityksen mukaan 0,9-laskentasääntö ollaan poistamassa, minkä lisäksi energiasisältöveron noustessa sen alennus yhteistuotannolle ei enää tule olemaan 100 % verosta. Yhteistuotannon ollessa kokonaisuudessaan päästökauppajärjestelmän alaisena sen verorasitus tulee kasvamaan päästökaupan vahvistuessa. Kun päästökaupan kasvavan verorasituksen aiemmin kompensoineet huojennukset verotuksessa ollaan ajamassa alas, tulee se heikentämään yritysten mahdollisuuksia investoida tuotantokustannuksiltaan kalliimpiin, mutta merkittävästi energiatehokkaampiin yhteistuotantolaitoksiin.

Sähköveroluokan II laskeminen EU-minimiin tukee päästöjen vähenemistä

Teollisuuden sähköveroluokan II alentaminen EU-minimiin vuoden 2021 alusta edistää Suomen tavoitetta olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Se on konkreettinen askel teollisuuden päästöjen vähentämiseksi ja auttaa korvaamaan päästöllisiä energianlähteitä päästöttömällä sähköllä. Energiateollisuus kannattaa sähköveroluokan II ripeää laskemista EU:n minimitasolle.

Hallitusohjelmaan sisältynyt kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavien lämpöpumppujen ja konesalien siirtäminen sähköveroluokkaan II ei kuitenkaan toteudu vielä vuoden 2021 alussa, vaan asian selvittäminen jatkuu, tavoitteena ollen selvityksen valmistuminen alkuvuodesta 2021. Selvitystä on kiirehdittävä, jotta myös niille luvattu veronalennus saadaan toteutettua luvatussa aikataulussa. Huomattava on, että hallitusohjelmassa ilmoitettua korkeampi 105 miljoonan euron lämmityspolttoaineiden veronkiristys on toteutumassa kokonaisuudessaan vuoden 2021 alusta.

Hallitusohjelmassa mainittu lämpöpumppujen siirtäminen sähköveroluokkaan on kannatettava toimi, minkä vuoksi ehdotamme sen kiirehtimistä. Muutos tulisi kuitenkin ulottaa myös kaikkiin sähköllä lämpöä kaukolämpöverkkoon tuottaviin ratkaisuihin, kuten esimerkiksi sähkökattiloihin, sekä kaukolämpöverkoissa kiertävän veden pumppaamiseen käytettävään sähköön.

Lisätietoja: Mari Nasser, mari.nasser@energia.fi, 050 342 7912